

KORRALDUS

15. juuli 2021 nr 256

**Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korralduse nr 282
„COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud
meetmed ja piirangud“ muutmise**

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 punktide 3 ja 5, lõike 5 punkti 3 ning lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõiget 8:

1. Muuta Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldust nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ järgmiselt:

1) sõnastada punkti 4 alapunkt 10 järgmiselt:

„10) kes on Euroopa Liidu või Schengeni konventsiooni liikmesriigi või Euroopa Majanduspiirkonna või Šveitsi Konföderatsiooni või Andorra Vürstiriigi või Monaco Vürstiriigi või San Marino Vabariigi või Vatikani Linnriigi (Püha Tool) või Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi kodanik, elanik või pikaajalist viisat omav isik ja tema perekonnaliige ja saabub Eesti Vabariiki nimetatud riikidest ning kes on järjest viimase 10 päeva jooksul viibinud ühes või mitmes nimetatud riigis, juhul kui nende riikide viimase 14 päeva kumulatiivne COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 positiivsete testide arv 100 000 elaniku kohta on võrdne 75-ga või sellest väiksem. Välisministeerium avaldab vastava teabe riikide nakatumisnäitajate kohta oma veebilehel;“;

2) täiendada punkti 4 alapunktidega 16–20 järgmises sõnastuses:

„16) kes on Euroopa Liidu või Schengeni konventsiooni liikmesriigi või Euroopa Majanduspiirkonna või Šveitsi Konföderatsiooni või Andorra Vürstiriigi või Monaco Vürstiriigi või San Marino Vabariigi või Vatikani Linnriigi (Püha Tool) või Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi kodanik, elanik või pikaajalist viisat omav isik ja tema perekonnaliige ja saabub Eesti Vabariiki nimetatud riikidest ning kes on järjest viimase 10 päeva jooksul viibinud ühes või mitmes nimetatud riigis, juhul kui nende riikide viimase 14 päeva kumulatiivne COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 positiivsete testide arv 100 000 elaniku kohta on suurem kui 75, kuid mitte suurem kui 200, ning kellele on tervishoiuteenuse osutaja enne Eestisse saabumist teinud SARS-CoV-2 testi, mille tulemus on negatiivne, või kellele on tehtud nimetatud test viivitamata Eestisse saabumise järel ning selle testi tulemus on olnud negatiivne. Kuni negatiivse testitulemuse teadasaamiseni peab isik viibima oma elukohas või püsivas viibimiskohas. Juhul, kui käesoleva alapunkti kohaselt on tervishoiuteenuse osutaja teinud isikule SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi ja see osutub positiivseks, kuid isik on teinud viivitamata kordustesti SARS-CoV-2 RT-PCR testiga, mille tulemus osutub negatiivseks, võetakse arvesse SARS-CoV-2 RT-PCR testi tulemus. Välisministeerium avaldab vastava teabe riikide nakatumisnäitajate kohta oma veebilehel;“;

17) kes on 12–18-aastane Euroopa Liidu või Schengeni konventsiooni liikmesriigi või Euroopa Majanduspiirkonna või Šveitsi Konföderatsiooni või Andorra Vürstiriigi või Monaco Vürstiriigi või San Marino Vabariigi või Vatikani Linnriigi (Püha Tool) või Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi kodanik, elanik või pikaajalist viisat omav isik ning kes on järjest viimase 10 päeva jooksul viibinud ühes või mitmes nimetatud riigis, juhul kui nende riikide viimase 14 päeva kumulatiivne COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 positiivsete testide arv 100 000 elaniku kohta on suurem kui 75, ning kes saabub Eesti Vabariiki koos seadusliku esindaja või volitatud saatjaga, kelle suhtes ei kohaldata käesolevas korralduses nimetatud 10-kalendripäevast elukohas või püsivas viibimiskohas viibimise kohustust ja COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testimise nõudeid, tingimusel, et tervishoiuteenuse osutaja on isikule enne Eestisse saabumist teinud SARS-CoV-2 testi, mille tulemus on negatiivne, või isikule on tervishoiuteenuse osutaja teinud nimetatud testi viivitamata Eestisse saabumise järel ning selle testi tulemus on olnud negatiivne. Kuni negatiivse testitulemuse teadasaamiseni peab isik viibima oma elukohas või püsivas viibimiskohas. Juhul, kui käesoleva alapunkti kohaselt on tervishoiuteenuse osutaja teinud isikule SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi ja see osutub positiivseks, kuid isik on teinud viivitamata kordustesti SARS-CoV-2 RT-PCR testiga, mille tulemus osutub negatiivseks, võetakse arvesse SARS-CoV-2 RT-PCR testi tulemus. Alapunktis sätestatud ei kohaldata koos reisivatele alaealiste gruppidele (näiteks spordi- ja ekskursioonigrupid);

18) kes on 12–18-aastane isik, kes saabub Eesti Vabariiki kolmandast riigist, mis on Euroopa Liidu rohelistes nimekirjas, kui selle riigi viimase 14 päeva kumulatiivne COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 positiivsete testide arv 100 000 elaniku kohta on suurem kui 75, ning kes saabub Eesti Vabariiki koos seadusliku esindaja või volitatud saatjaga, kelle suhtes ei kohaldata käesolevas korralduses nimetatud 10-kalendripäevast elukohas või püsivas viibimiskohas viibimise kohustust ja COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testimise nõudeid, tingimusel, et tervishoiuteenuse osutaja on isikule enne Eestisse saabumist teinud SARS-CoV-2 testi, mille tulemus on negatiivne, või isikule on tervishoiuteenuse osutaja teinud nimetatud testi viivitamata Eestisse saabumise järel ning selle testi tulemus on olnud negatiivne. Kuni negatiivse testitulemuse teadasaamiseni peab isik viibima oma elukohas või püsivas viibimiskohas. Juhul, kui käesoleva alapunkti kohaselt on tervishoiuteenuse osutaja teinud isikule SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi ja see osutub positiivseks, kuid isik on teinud viivitamata kordustesti SARS-CoV-2 RT-PCR testiga, mille tulemus osutub negatiivseks, võetakse arvesse SARS-CoV-2 RT-PCR testi tulemus. Alapunktis sätestatud ei kohaldata koos reisivatele alaealiste gruppidele (näiteks spordi- ja ekskursioonigrupid). Välisministeerium avaldab vastava teabe riikide nakatumisnäitajate kohta oma veebilehel;

19) kes on 12–18-aastane isik, kes saabub Eesti Vabariiki kolmandast riigist, mis ei ole Euroopa Liidu rohelistes nimekirjas, ning kes saabub Eestisse koos seadusliku esindaja või volitatud saatjaga, kelle suhtes ei kohaldata käesolevas korralduses nimetatud 10-kalendripäevast elukohas või püsivas viibimiskohas viibimise kohustust ja COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testimise nõudeid, tingimusel, et isikule on tervishoiuteenuse osutaja teinud viivitamata Eestisse saabumise järel SARS-CoV-2 testi, mille tulemus on negatiivne. Kuni negatiivse testitulemuse teadasaamiseni peab isik viibima oma elukohas või püsivas viibimiskohas. Juhul, kui käesoleva alapunkti kohaselt on tervishoiuteenuse osutaja teinud isikule SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi ja see osutub positiivseks, kuid isik on teinud viivitamata kordustesti SARS-CoV-2 RT-PCR testiga, mille tulemus osutub negatiivseks, võetakse arvesse SARS-CoV-2 RT-PCR testi tulemus. Alapunktis sätestatud ei kohaldata koos reisivatele alaealiste gruppidele (näiteks spordi- ja ekskursioonigrupid);

20) kes on alla 12-aastane isik, kes saabub Eesti Vabariiki koos seadusliku esindaja või volitatud saatjaga, kelle suhtes ei kohaldata käesolevas korralduses nimetatud 10-kalendripäevast elukohas või püsivas viibimiskohas viibimise kohustust ja COVID-19 haigust

põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testimise nõudeid. Alapunktis sätestatud ei kohaldata koos reisivatele alaealiste gruppidele (näiteks spordi- ja ekskursioonigrupid).“;

3) sõnastada punkti 6¹ alapunkt 1 järgmiselt:

„1) on läbi põdenud COVID-19 haiguse ning diagnoosi kinnitava SARS-CoV-2 testi tegemisest või diagnoosi kinnitamise kuupäevast ei ole möödunud rohkem kui 180 päeva;“;

4) sõnastada punkti 6¹ alapunkt 3 järgmiselt:

„3) on COVID-19 haiguse läbipõdemise järel saanud ühe doosi vaktsiini, saavutanud vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning sellest ei ole möödunud rohkem kui üks aasta, või ta on pärast esimese vaktsiinidoosi saamist haigestunud COVID-19 haigusse, on COVID-19 haiguse läbi põdenud ning diagnoosi kinnitava SARS-CoV-2 testi tegemisest või diagnoosi kinnitamise kuupäevast ei ole möödunud rohkem kui üks aasta. Juhul, kui isik haigestub COVID-19 haigusse kahe nädala jooksul pärast esimese vaktsiinidoosi saamist, kohaldatakse tema suhtes läbipõdenute kohta alapunktis 1 sätestatud.“.

2. Korraldus jõustub 19. juulil 2021. a.

3. Avaldada korraldus Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud.

Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi *põhiseadus*) § 28 lõige 1 sätestab igaühe õiguse tervise kaitsele. Praegusel juhul on põhiõiguse kaitsealas erinevad väärtused. Esiteks inimeste õigus nende tervise kaitsele seeläbi, et riik teeb kõik võimaliku, et takistada viiruse levikut. Samuti avalik huvi, et viiruse levik ja inimeste massiline haigestumine ning tervishoiusüsteemi ülekoormus ei suureneks. Olukorras, kus teiste inimestega kokkupuutel on suur oht viiruse levikuks, lasub riigil kohustus viia nakkusoht miinimumini, sealhulgas võib selle eesmärgi saavutamiseks sobival viisil piirata isikute kokkupuutumise võimalusi.

Põhiseadus näeb ette õigused ja vabadused, mille tagamine on samuti riigi kohustus. Põhiseaduses nimetatud õigusi ja vabadusi on riigil lubatud piirata arvestades õiguse ja vabaduse olemust ning põhiseaduse enda tingimusi. Näiteks on põhiseaduse § 34 kohaselt igaühel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda on lubatud seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata muu hulgas teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks ja nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. COVID-19 haigust põhjustava viiruse leviku tõkestamiseks on õigustatud kohaldada teatud piiranguid. Õigusi ja vabadusi piirates tuleb leida õiglane tasakaal piirangu eesmärgi ning piirangu ulatuse ja mõju vahel. Seejuures tuleb arvestada, milline on inimeste võimalus pikemas perspektiivis realiseerida oma teisi põhiõigusi, nt õigust vabalt liikuda ja tegeleda ettevõtlusega, kui Eestis ei saada COVID-19 haigust põhjustavat viirust kontrolli alla ning tervishoiuasutused ja -töötajad on ülekoormatud. Viiruse tõkestamiseks vajalikke proportsionaalseid piiranguid õigustavad eelnimetatud kaalukad eesmärgid.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõigete 2, 5 ja 6 alusel ning arvestades lõiget 8 võib Vabariigi Valitsus kehtestada nakkushaiguse tõrjeks vajalikke abinõusid siis, kui nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks rakendatavate meetmete ja piirangute kohaldamisega kaasneb oluline mõju ühiskonnale või majandusele. Selleks peavad olema täidetud järgmised eeltingimused: tegemist on eriti ohtliku nakkushaiguse või uudse

ohtliku nakkushaigusega, Vabariigi Valitsus on Terviseametilt saanud epidemioloogiliste, laboratoorsete ja kliiniliste andmete alusel teabe ja soovitusel abinõu (kohustus või piirang) kohta, abinõu on viiruse leviku tõkestamiseks vältimatult vajalik ehk see peab olema proportsionaalne ja otstarbekas nõue, abinõu on ajutine ehk ajaliselt piiritletud ning see toob kaasa olulise ühiskondliku või majandusliku mõju.

Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldusega nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ (edaspidi *korraldus nr 282*) on koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse leviku ennetamiseks ja tõkestamiseks kehtestatud erinevad liikumisvabaduse piirangud ja meetmed, mille eesmärk on vähendada inimestevahelisi kontakte ning takistada viiruse levikut.

Korralduses piirangute kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontaktil nakkusohtliku inimesega. Viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles, hingates sisse viiruse osakesi¹, või saastunud pindade ning nt saastunud käte kaudu. Viirus levib paremini halvasti ventileeritud ja suure inimeste hulgaga siseruumides, kus inimesed viibivad pikka aega. Arvestada tuleb, et aerosoolid (viiruse osakesed) võivad püsida õhus pikema aja vältel ning liikuda enam kui 1 meetri kaugusele. Riskirühmadel (sh vanemaealistel) on suurem risk haiguse raskekujuliseks kulgemiseks, tüsistusteks ning haiglaravi vajaduseks.

Ajavahemikul 26. veebruar 2020. a – 12. juuli 2021. a registreeriti 131 508 laboratoorselt kinnitatud haigusjuhtu, selle perioodi kumulatiivne haigestumus 100 000 elaniku kohta on 9895,4. Seisuga 14. juuli 2021. a on viimase 14 päeva haigestumus 100 000 elaniku kohta 41,76 (seisuga 5. juuli 2021. a oli 29,5).

27. nädala jooksul lisandus 301 haigusjuhtu. Võrreldes eelmise nädalaga suurenes uute juhtude arv 32,6% võrra. 27. nädalal tehti 21 263 testi (1603 testi 100 000 elaniku kohta), mida on 9,1% võrra rohkem kui 26. nädalal. 1,4% testidest osutus positiivseks (26. nädalal 1,2%; kasv ~17%). Kõrgeimat positiivsete testide osakaalu on täheldatud Võrumaal (4,5%), Pärnumaal (3,8%) ja Valgamaal (3,4%).

27. nädalal analüüsiti 275 haigusjuhtu (91% tuvastatud haigusjuhtudest). Analüüsitud andmete põhjal jäi nakatumiskoht teadmata 25% juhtudest (26. nädalal 28,3%). Alates 2020. aasta 49. nädalast on teadmata nakatumispaigaga nakatunuid olnud 30–36% juhtude üldarvust. 27. nädalal said nakkuse välismaal 20,4%, perekonnas 23,3%, tutvusringis 10% ja tööl 7,6% juhtudest. Võrreldes 26. nädalaga ei muutunud nakatumispaikade muster märgatavalt. Vähenes nakatumine välismaal (24,9%→20,4%), pereringis (25,4%→23,3%) ning teadmata nakatumiskohaga juhtude osakaal (28,3%→25%). Suurenes töökohal (6%→7,6%) ja tutvusringkonnas (6%→10%) nakatumise osakaal. 7% juhtudest toimus nakatumine suvepäevadel, meelelahutus-, spordi- jm üritustel. Tervishoiuasutuses ning laste- ja õppeasutuses haigusjuhtudest ei teavitatud.

Viimase 14 päeva (26.–27. nädal) teadmata nakatumispaigaga nakatunute osakaal on vähenenud ja moodustab 26,7% juhtudest (25.–26. nädalal oli 30,6%).

12. juuli 2021. a seisuga on sekveneeritud kokku 7693 proovi ning on tuvastatud:
- 5385 α -mutatsiooniga viirustüve;

¹ <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19-how-is-it-transmitted>

- 68 β -mutatsiooniga viirustüve, neist 27 sissetoodud juhtu; 2 juhtu osutusid edasise sekveneerimise käigus γ -tüveks;
- 9 γ -mutatsiooniga tüve;
- 602 δ -mutatsiooniga viirustüve (neist üks B.617.1 ja 319 B.1.617.2).

Kokku on Eestis tüpiseeritud 713 δ -varianti, neist 10% moodustavad sisse toodud juhtud ning neist 55% pärineb Venemaalt. Alates 22. nädalast hakkas kiiresti kasvama δ -tüvede osakaal. Synlabi andmetel on δ -tüvele viitavate proovide osakaal kasvanud 7%-lt (22. nädala seisuga) kuni 80%-ni (27. nädala seisuga). Sekveneeritud on 120 vaksineeritud haigestunute proovi, neist 101-l on α -variant (moodustab 1,9% kõikidest sekveneeritud proovidest), 13 juhul on δ -variant (1,8%) ja 1 juht on β -variant (1,5%). Alates 26. nädalast muutus δ -variant domineerivaks, on alanud riigisisene levik.

Terviseameti hinnangul on Eestis viiruse leviku kiirus kasvanud. Nakatamiskordaja R püsib üle Eesti 1,1–1,3 (eelmisel nädalal oli 1,0–1,2). R on selgelt kasvutrendis. See on seotud δ -tüve osakaalu suurenemisega. Lõuna ja Lääne regioonides on R ehk nakatamiskordaja väga kiires (epideemilises) kasvutrendis (Lõuna regioonis oli R eelmisel nädalal 0,8, sel nädalal 1,8; Lääne regioonis oli R eelmisel nädalal 0,7, sel nädalal 2,0). Juurdekasvu tempo nendes regioonides kinnitab alanud haigestumuse kasvu. Põhja ja Ida regioonides püsib R stabiilsena.

Korralduse väljatöötamisel on peetud silmas, et 14 päeva haigestumus 100 000 inimese kohta on Eestis keskmine. 14. juulil 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 41,76 ja viimase 7 päeva positiivsete testide keskmine 46.

Käesoleva korralduse eesmärk on ajakohastada COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks kehtestatud piiranguid ja meetmeid, võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu soovitus 2021/961, millega muudetakse Euroopa Liidu Nõukogu soovitus 2020/1475, mis käsitleb koordineeritud lähenemisviisi vaba liikumise piiramisele COVID-19 pandeemia reageerimisel (edaspidi *soovitus 2021/961*), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/953, millega kehtestatakse koostalitlusvõimeliste vaksineerimis-, testimis- ja tervenemistõendite väljastamise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik, et hõlbustada vaba liikumist COVID-19 pandeemia ajal (edaspidi *EL digitaalse COVID-tõendi määrus*).

13. oktoobril 2020. a võttis nõukogu vastu soovitus (EL) 2020/1475, mis käsitleb koordineeritud lähenemisviisi vaba liikumise piiramisele COVID-19 pandeemia reageerimisel². Soovitus (EL) 2020/1475 kehtestati koordineeritud lähenemisviisi järgmistes põhipunktides: ühtsete kriteeriumide ja künniste kohaldamine otsuste tegemisel selle üle, kas kehtestada vaba liikumise piirangud, COVID-19 edasikandumise ohu kaardistamine kokkulepitud värvikoodi alusel ning koordineeritud lähenemisviisi võimalikele meetmetele, mida võib asjakohaselt kohaldada ühest piirkonnast teise liikuvate isikute suhtes, sõltuvalt nakkuse edasikandumise ohu tasemest nendes piirkondades.

Kooskõlas liidu õigusega võivad liikmesriigid rahvatervisega seotud põhjustel piirata vaba liikumise põhiõigust. Kõik SARS-CoV-2 leviku pidurdamiseks kehtestatud piirangud isikute vabale liikumisele liidus peaksid põhinema konkreetsel ja piiratud avalikul huvil, nimelt rahvatervise kaitsel. Neid piiranguid tuleb kohaldada kooskõlas liidu õiguse üldpõhimõtetega, eelkõige proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõttega. Seega peaksid võetud meetmed olema ulatuselt ja kestuselt rangelt piiratud, kooskõlas püüdlustega taastada liidus

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2021:2131:FULL&from=ET#ntr1-LI20212131ET.01000101-E0001>

vaba liikumine, ning need ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on rangelt vajalik rahvatervise kaitseks.

EL digitaalse COVID-tõendi määrust hakati kohaldama alates 1. juulist 2021. a. Alates sellest kuupäevast on vaktsineeritud, testitud või läbipõdenud isikutel, kaasa arvatud neil, kes on vaktsineeritud enne EL digitaalse COVID-tõendi määruse kohaldamise alguskuupäeva, ja isegi neil, kes on vaktsineeritud kliinilise uuringu raames, õigus saada EL digitaalne COVID-tõend. EL digitaalse COVID-tõendi määrusega kooskõlas välja antud tõend peaks olema esmane Euroopa Liidus reisimise kontekstis kasutatav vahend, samuti on võimalik kasutada tervishoiutöötaja väljastatud paber kandjal tõendeid.

14. juunil 2021. a võttis nõukogu vastu soovitus 2021/961, millega muudetakse soovitus (EL) 2020/1475, mis käsitleb koordineeritud lähenemisviisi vaba liikumise piiramisele COVID-19 pandeemia reageerimisel.

Soovitus 2020/1475 kasutatakse erineva riskitasemega piirkondade tähistamiseks viievärvilist kaarti (roheline, oranž, punane, tumepunane, hall). Soovitus 2021/961 tõsteti piirkondade eri värvide alla liigitamise künniseid.

Lisaks ei tohiks soovitus kohaselt alaealistelt nõuda karantiini või eneseisolatsiooni jäämist, kui neid saatva isiku suhtes sellist nõuet ei kohaldata, näiteks seetõttu, et saatja on vaktsineeritud või COVID-19 haigusest tervenend. Samuti tuleks läbipõdemise tõendi alusel vabastada eneseisolatsiooninõudest isikud, kelle positiivse testitulemuse kuupäevast on möödunud kuni 180 päeva.

Korraldusega muudetakse Eestisse saabumise ja saabumise järgse eneseisolatsiooni ja sellega seonduvaid COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testimise nõudeid, kui isik saabub Euroopa Liidu või Schengeni konventsiooni liikmesriigist, Euroopa Majanduspiirkonnast või Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist, võttes arvesse Euroopa Liidu soovitustega kehtestatud riskitasemeid. Nimetatud riikidest saabuvatele isikutele hakkavad kehtima erinevad piirangud, sõltuvalt sellest, millise riskitasemega riigist nad saabuvad. Esimene kategooria vastab soovitus 2021/961 rohelisele tasemele, kus 14 päeva nakatumisnäitaja 100 000 inimese kohta on kuni 75. Sellise näitajaga riikidest saabumisel piirangud ei rakendu. Teine kategooria vastab soovitus 2021/961 oranžile tasemele, kus 14 päeva nakatumisnäitaja 100 000 inimese kohta jääb vahemikku 75–200. Sellise näitajaga riikidest saabumisel ei rakendu piirangud, kui inimene on vaktsineeritud, COVID-19 haiguse läbi põdenud või esitab negatiivse testitulemuse.

Kolmas kategooria vastab soovitus 2021/961 punase ja tumepunase piirkonna tasemele, kus 14 päeva nakatumisnäitaja 100 000 inimese kohta on suurem kui 200. Sellisel juhul rakendub 10-päevane eneseisolatsiooni kohustus, mida saab lühendada kahe negatiivse testiga (1. test enne riiki saabumist või saabumisel ning 2. test mitte varem kui 6. päeval pärast esimest). Sellise näitajaga riikidest saabumisel ei rakendu piirangud, kui inimene on vaktsineeritud, COVID-19 haiguse läbi põdenud või esitab negatiivse testitulemuse.

Vaktsineeritud, läbipõdemist või eelnevalt tehtud testi negatiivset tulemust on võimalik tõendada EL digitaalse COVID-tõendi määruse kohaselt väljastatud tõendiga või tõendiga, mis vastab EL digitaalse COVID-tõendi määruses sätestatud nõuetele tõendi andmekoosseisu osas, või sarnase tõendiga, millega on tõendatavad samad olulised asjaolud.

Euroopa Liidus vaba liikumise reeglite kokkuleppimisel ei olnud δ -tüvi veel Euroopas levinud ning hinnates taas tõusule pöördunud nakatumise trendi ja arvestades, et riigid võivad piirangute kohaldamisel lähtuda uute või ohtlike tüvede levikust, kehtestatakse vaksineerimis- või läbipõdemise tõendita reisijatele, kes saavad Eestisse riigist, mille nakatumisnäitaja on suurem kui 200, eneseisolatsioonikohustus, mida on võimalik lühendada kuuendal päeval tehtud teise testiga. Jätakuvalt on pärast esimese negatiivse testi tulemuse saamist lubatud täita vältimatuid töökohustusi ja osaleda perekondlikel sündmustel.

Uuringud on näidanud, et kõige tõhusam reisimisega seotud strateegia on korduvtestimine. Synlabi andmetel on iga kolmas sissetoodud haigusjuht tuvastatud korduvtestimisel. Terviseamet analüüsis 308 lähikontaktse haigestumise andmeid ning leidis, et kolmveerandil nakatunud lähikontaktsetest (76%) tekkisid sümptomid esimese 5 kontaktijärgse päeva jooksul, 86% juhtudest esimese 7 päeva jooksul.

Korraldusega tehakse muudatused, mis puudutavad ka alaealiste eneseisolatsiooni kohustust juhul, kui neid saatva isiku suhtes sellist nõuet ei ole (nt nad on COVID-19 vastu vaksineeritud või COVID-19 haiguse läbi põdenud). On leitud, et lapsed levitavad viirust kiiremini³. Seeläbi ohustavad nad ka täiskasvanuid ja enda lähikontaktseid, kellega nad kokku puutuvad⁴. Viimaste andmete järgi ei erine COVID-19 haigestumus üle 12-aastaste laste seas täiskasvanute haigestumisest. Alla 12-aastased lapsed levitavad pärast kokkupuudet haigestunud täiskasvanuga viirust vähem⁵. Viiruse edasikandmine kasvab laste seas vanuses 10 kuni 12, kes on jõudnud puberteediikka⁶. Lapsed on oma käitumises palju aktiivsemad ja puutuvad rohkem kokku erinevates tegevustes⁷.

Ühel haigestunud täiskasvanul on keskmiselt 1,1–2,2 lähikontaktset, laste puhul võib lähikontaktide arv ulatuda kuni 24-ni. Märkimisväärne osa nakatumistest on saanud alguse huvitegevuses osaledes (trennid, muusikakoolid, teater, käsitööringid, koorid ja orkestri proovid jne). 12-aastased ja vanemad lapsed osalevad iseseisvalt treeningutes, huviringides ja suvelaagrites. Lapsed põevad üldjuhul haigust kergemini, tihti asümptomaatiliselt ning selle tõttu ei jää nad koju ega pruugi pöörduda arsti poole. Viimase kahe nädala jooksul on Eestis haigestumine laste seas kasvanud. Näiteks osales üks üle 12-aastane haigestunud laps treeningul, mille tagajärjel haigestus 13 treeningul osalenud last. Lastelt levib nakkus edasi ka laste pereliikmetele ning edasi ka mujale, näiteks töökohtadesse.

Korralduse muudatustega vabastatakse eneseisolatsiooni kohustusest koos eneseisolatsioonist vabastatud seadusliku esindaja või volitatud saatjaga Eestisse saavad alla 12-aastased lapsed. Kehtiva korra kohaselt on alla 12-aastased lapsed vabastatud küll testimisest, kuid neile kohalduv eneseisolatsiooni kohustus. Lisaks, saabudes riigist, mille 14 päeva kumulatiivne positiivsete testide arv 100 000 elaniku kohta on suurem kui 75, tuleb muudatuste kohaselt üle 12-aastastel kuni 18-aastastel seadusliku esindaja või volitatud saatjaga Eestisse saabuvatel lastel teha vähemalt üks SARS-CoV-2 test. Kehtiva korra kohaselt on 12–18-aastaselt lapsel täiskasvanuga võrdne testimise kohustus.

³ <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-in-children-and-the-role-of-school-settings-in-transmission-second-update.pdf>

⁴ <https://www.jhsph.edu/covid-19/articles/outbreak-interrupted-why-testing-is-important-for-k-12-schools.html>

⁵ <https://science.sciencemag.org/content/371/6526/eabe2424>

⁶ <https://www.nature.com/articles/s41591-020-0962-9>
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7386533/>
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7402051/>

⁷ <https://science.sciencemag.org/content/370/6517/691.full>

Korralduse muudatusega nähakse ette, et eneseisolatsiooni ja sellega seotud testimise kohustust ei ole isikutel, kes on COVID-19 haiguse läbi põdenud ning diagnoosi kinnitava SARS-CoV-2 testi tegemisest või diagnoosi kinnitamise kuupäevast ei ole möödunud rohkem kui 180 päeva. Kehtiva regulatsiooni kohaselt on COVID-19 haiguse läbi põdenud isik eneseisolatsiooni kohustusest vabastatud, kui tema terveks tunnistamisest ei ole möödunud rohkem kui kuus kuud.

Piirangute rakendamine muudetud kujul ning teiste piirangute ja meetmete jätkamine, mida käesoleva korraldusega ei muudeta, on tõhus ning proportsionaalne meede inimeste elu ja tervise ning rahvatervise ja tervishoiusüsteemi toimepidevuse tagamiseks.

Korralduses kehtestatud piirangute ja meetmete eesmärk on piirata koroonaviiruse levikut ja viirusega nakatumist ning kindlustada riigi oluliste funktsioonide toimepidevus. Korralduses sätestatud piiranguid ja meetmeid on põhjalikult kaalutud ning otsustatud nende kasuks, mis on praeguse haiguse leviku kontekstis olemasoleva teabe alusel alternatiivsetest variantidest tõhusamad. Samuti on hinnatud, et kõnealused piirangud ja meetmed oleksid õiglased ja proportsionaalsed erinevate põhiõiguste ja -vabaduste koostoimes (nt põhiseaduse §-d 12, 16, 19, 28, 31, 34, 37, 47). See tähendab, et piirangud ja meetmed mõjutavad kogumis kõiki isikuid avaliku huvi (inimeste elu ja tervise kaitse, riigi toimepidevus) eesmärgil.

Põhjendused meetmete ja piirangute kehtestamise kohta on esitatud korralduses ja seletuskirjas.

Korralduses kehtestatud nõuete üle teeb NETS § 44 lõike 1 alusel järelevalvet Terviseamet. Viiruse leviku tõkestamise meetme nõuetekohaselt täitmata jätmisel rakendatakse korrakaitseaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha maksimaalne suurus on 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning tõkestada viiruse levikut, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras Vabariigi Valitsusele vaide 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul, arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

Jaak Aab
Riigihalduse minister
peaministri ülesannetes

Taimar Peterkop
Riigisekretär